

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҰЛТТЫҚ ТЕСТІЛЕУ ОРТАЛЫҒЫ

ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
пәндерінен
қорытынды аттестаттауға арналған

(қоғамдық-гуманитарлық бағыт бойынша)

ЕМТИХАН ТЕСТТЕРІ

1631-нұсқа

Аты-жөні _____

Қала (облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

2020 жыл

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ!

1. Бұл кітапшада **ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәндерінен тест нұсқалары берілген.
2. Тест сынағына берілетін уақыт 160 минут (2 сағ. 40 мин).
3. **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен «Тыңдалым» бөліміне арналған 2 мәтін, «Лексика-грамматикалық» бөлімге арналған 20 тест тапсырмасы, «Оқылым» бөліміне арналған 2 мәтін беріледі. Әр мәтінге 5 тест тапсырмасы ұсынылады. Тапсырмада берілген 5 жауаптың біреуі ғана дұрыс.
4. Таңдау пәні бойынша 40 тест тапсырмасы ұсынылады. Оның ішінде 20 тест тапсырмасы бір дұрыс жауаппен және 20 тест тапсырмасы бір немесе бірнеше дұрыс жауаппен беріледі.
5. Емтихан барысында біріншіден **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен тест тапсырмаларын орындау қажет, содан соң **ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәні бойынша тест тапсырмалары орындалады.
6. Есептеу жұмыстары үшін кітапшаның бос орындарын пайдалануға болады.
7. Тест аяқталған соң кітапшаны кезекшіге өткізу қажет.
8. **Тестілеу кезінде:**
  - сыныптан рұқсатсыз шығуға;
  - орын ауыстыруға;
  - кітапшаны ауыстыруға, тест тапсырмаларын көшіруге;
  - тест мазмұнын және дұрыс жауаптар кілттерін табатын мәліметті пайдалануға;
  - ақпараттық мәліметтерді, электронды жазба кітапшаларын, ұялы телефондар, калькуляторды және т.б. байланыс құралдарын пайдалануға**қатаң тыйым салынады.**

ОРЫС ТІЛІ

Тыңдалым

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

1. Действия матросов при неудачной попытке достать якорь
  - А) обрубали канаты
  - В) включали систему водоотлива
  - С) покидали корабль
  - Д) обследовали помещение
  - Е) открывали паруса
2. Цель текста
  - А) рассказать о великих подвигах ныряльщиков
  - В) акцентировать внимание на использование якоря в Средиземноморье
  - С) рассказать об особенностях кораблестроения
  - Д) показать мощь мирового судопроизводства
  - Е) рассказать об эволюции видов якоря
3. Ответственное задание «якорного ныряльщика»
  - А) воткнуть якорь в грунт
  - В) следить за погодой
  - С) найти сокровища на дне
  - Д) спасти утопающих пассажиров
  - Е) наловить рыбы для еды
4. В тексте содержится факт, соответствующий пословице
  - А) Вера – мой якорь.
  - В) На двух якорях корабль легче держится.
  - С) Лучше потерять якорь, чем весь корабль.
  - Д) Человеческая надежда – это якорь.
  - Е) Язык телу – якорь.
5. Изобретатели железного якоря – народы
  - А) Азии
  - В) Тихого океана
  - С) Севера
  - Д) Голландии
  - Е) Средиземноморья

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

6. Изобретение бумаги принадлежит
  - A) Итальянскому государству
  - B) Пергамскому царству
  - C) Китайскому государству
  - D) Древнему Египту
  - E) Российскому государству
7. Материалы, которые использовали для производства бумаги по технологии Цань Луня
  - A) пластмассовые и синтетические материалы
  - B) волокна тутового дерева, побеги бамбука
  - C) продукт животного происхождения
  - D) материалы, созданные искусственно
  - E) железо, цинк и алюминий
8. Количество слоёв, полученных в процессе черпания бумажной массы
  - A) 3
  - B) 4
  - C) 5
  - D) 1
  - E) 2
9. Для того чтобы раствор оставался на волокнах, технологи добавляли
  - A) молоко
  - B) известковую воду
  - C) клейстер
  - D) растительное масло
  - E) виноградный сок
10. Заслуга Цай Луня
  - A) распространил технологию производства бумаги по всему миру
  - B) обобщил знания и усовершенствовал процесс производства бумаги
  - C) продавал технологию производства бумаги
  - D) хранил тайну производства бумаги много веков
  - E) упростил систему производства бумаги

Лексико-грамматикалық бөлім

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. Слово с непроизносимой согласной
А) вкус...ный
В) опас...ный
С) чудес...ный
D) прекрас...ный
Е) грус...ный
2. Предложение, в котором есть фразеологизм
А) Солнечные лучи грели и ласкали ромашку наравне с роскошными цветами.
В) Жизнь прожить – не поле перейти.
С) Бригада работала засучив рукава.
D) Светало.
Е) Слово не воробей, вылетит – не поймаешь.
3. Общая часть родственных слов – это
А) суффикс
В) окончание
С) корень
D) основа
Е) приставка
4. Неопределённое местоимение
А) какой?
В) никакой
С) которая
D) каждый
Е) какой-нибудь
5. Частица пишется раздельно в предложении
А) Расскажи мне что(нибудь) о городе.
В) Подумай(ка) обо всем как(нибудь).
С) Сходи(ка) на улицу, посмотри, какая погода.
D) Расскажите(ка) мне все сначала.
Е) Оставайся такой(же), какая ты есть.
6. Прилагательное с **-НН-**
А) шерстя...ой
В) оловя...ый
С) серебря...ый
D) ледя...ой
Е) кожа...ый

7. Наречие с приставкой **не** в словосочетании
  - А) н...куда не спешить
  - В) н...как не отреагировал
  - С) думать н...когда
  - Д) н...как не ожидал гостей
  - Е) н...чуть не беспокоиться
8. **Не** является членом предложения
  - А) обстоятельство
  - В) подлежащее
  - С) дополнение
  - Д) обращение
  - Е) определение
9. Сложносочиненное предложение с противительным союзом
  - А) Жизнь пернатых начала замирать, зато проснулись животные.
  - В) Всходило солнце, и вершины сосен осветились.
  - С) Или же я не понимаю, или ты не хочешь меня понять.
  - Д) То солнце тусклое блестит, то туча черная висит.
  - Е) Бабушка разбудила меня, и мы пошли по землянику.
10. **Не** является словосочетанием
  - А) сбор семян
  - В) первая встреча
  - С) моя книга
  - Д) говорит уверенно
  - Е) около реки
11. Слог, на который падает ударение, называется
  - А) безударным
  - В) озвончением
  - С) оглушением
  - Д) чередованием
  - Е) ударным
12. Словосочетание с омонимами
  - А) ситец на сарафан – страна березового ситца
  - В) халат из байки – рассказывать байки
  - С) платье из шелка – красивый шелк
  - Д) красивый капрон – капрон на ленты
  - Е) шерсть на костюм – дорогая шерсть
13. Одна и та же буква пропущена в словах
  - А) ра...чертить, ра...ширение, в...балтывать
  - В) ра...весистая, ра...пустить, во...ложить
  - С) чере...чур, ни...послать, во...певать
  - Д) ни...вергнуть, во...родить, ра...купить
  - Е) ра...плетать, бе...хитростный, ни...ковольтный

14. Союз **чтобы** в предложении
- А) Что(бы) поступить в вуз, надо хорошо учиться.
  - В) Я поправляюсь, что(бы) ни говорили врачи.
  - С) Что(бы) ни говорили, я это сделаю.
  - Д) Что(бы) придумать?
  - Е) Что(бы) мне почитать?
15. Форма порядкового числительного *семьсот шестьдесят восьмой* в Тв.п.
- А) семьсот шестьдесят восьмому
  - В) семьсот шестьдесят восьмым
  - С) семьсот шестьдесят восьмых
  - Д) семьюстами шестьюдесятью восьмью
  - Е) семьсот шестьюдесятью восьмым
16. Повествовательное, восклицательное предложение (знаки препинания не расставлены)
- А) Разве сегодня обещали дождь
  - В) Как сегодня легко дышится
  - С) Возьмите с собой хорошее настроение
  - Д) Над рекой к воде наклонилась ива
  - Е) Идемте скорее играть в футбол
17. Значение тире в бессоюзном предложении: *Учёный без трудов – дерево без плодов*
- А) содержание одного предложения противопоставляется другому
  - В) содержание первого предложения сравнивается со вторым
  - С) первое предложение указывает на время
  - Д) первое предложение указывает на условие
  - Е) второе предложение заключает в себе вывод
18. Ряд слов с пропущенным твёрдым знаком
- А) об...яснил, с...ел, при...нёс
  - В) под...езд, с...ёмка, под...ём
  - С) под...ехал, за...ехал, под...шил
  - Д) при...шёл, за...дал, по...нёс
  - Е) по...просил, по...мог, под...нял
19. Суффикс страдательных причастий, образованных от глаголов 2 спряжения
- А) -им-
  - В) -ом-
  - С) -ащ-
  - Д) -ем-
  - Е) -ущ-

20. Сложноподчиненное предложение с последовательным подчинением

А) В знойный день пройти через дубовую заросль почти невозможно: через минуту все тело, от пяток до головы, покроют рыжие злые муравьи с сильными челюстями.

В) Тракторист Георгий Раков всегда держит себя так, словно находится перед объективом фотоаппарата, который вот-вот должен щелкнуть.

С) Уже все было готово к нашему отлету: упаковано снаряжение, продукты, инструменты, личные вещи, но ледяной аэродром на реке, затопила наледь.

Д) Ее присутствие доставляло мне удовольствие, какого я уже давно не испытывал, и я боялся смотреть на нее.

Е) Держа кувшин над головой, грузинка узкою тропой сходила к берегу.

Оқылым

Нұсқау: «Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

ЭНЕРГИЯ СОЛНЦА

Солнце извечно служило людям. Самой жизнью на Земле мы обязаны Солнцу. Любой энергетический потенциал, кроме ядерного, содержащийся в дереве, угле, нефти, пище прямо или косвенно ли, непременно получен от Солнца.

Мы с детства знаем о круговороте воды и главном двигателе его – Солнце. А реакция фотосинтеза?! Неисчерпаем перечень всех последствий этой реакции.

Люди уже тысячи лет пытались преобразовать солнечную энергию.

Вот поющая статуя египетского фараона Аменофиса III, пятнадцатый век до нашей эры. Каменный идол встречает восход солнца удивительной песней. Он был снабжён встроенным органом, который начинал играть, едва рассветные лучи пригреют систему воздушно-водяных камер.

Вот дошедшее до нас предание. Мощный флот римлян вошёл в гавань греческого города Сиракузы. К удивлению нападающих, горожане даже не пытались контратаковать их. Только вдруг по фламану римлян забежали солнечные зайчики. Это сиракузцы направили на него солнечный свет с помощью множества зеркал. Вспыхнули паруса и просмоленные канаты, от них занялись и мачта, палуба, корпус.

Изобретателем устройства из зажигательных зеркал был Архимед – истинный патриот своего города.

1. Просмоленные канаты, паруса римлян вспыхнули от
  - А) рассветных лучей
  - В) удивительной песни
  - С) встроенных орудий
  - Д) зажигательных зеркал
  - Е) контратаки флота Сиракузы
2. Вопрос, на который можно ответить, используя информацию текста
  - А) Чем Солнце отличается от других звезд?
  - В) Кто изобрел устройство из зажигательных зеркал?
  - С) Как была построена статуя египетского фараона?
  - Д) Как происходит смена дня и ночи?
  - Е) С какой целью римляне атаковали греческий город?

3. Статуя египетского фараона Аменофиса III известна как
- A) напряженная
  - B) поющая
  - C) скованная
  - D) динамичная
  - E) мраморная
4. На статое фараона Аменофиса III египтяне установили
- A) огромный алмаз
  - B) встроенный орган
  - C) воздушную камеру
  - D) невидимую ловушку
  - E) водяную камеру
5. Жизнь на Земле человек обязан
- A) другим планетам
  - B) высшему разуму
  - C) неорганической материи
  - D) организованной материи
  - E) солнечной энергии

Нұсқау: «Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

ДЖЕЙРАН

Стройное, длинноногое животное с изящно изогнутыми рогами, восхитительно красивыми глазами и неповторимой грацией – это джейран.

Это млекопитающее относится к роду газелей, семейству полорогих. Среди своих сородичей он не отличается большими размерами – высота его 60-75 см., длина около метра. Вес джейрана может быть от 20 до 33 кг. Головы самцов украшены рогами, которые изгибаются подобно музыкальной лире и по размеру доходят до 30 см. Все органы чувств у антилоп-джейранов хорошо развиты. Окрас этих животных красивый, буро-песчаный. Спина темнее, живот и ноги почти белые. Зимой окрас становится более светлым. Сзади, под хвостом, есть небольшое белое пятно, сам же хвост сверху черный.

У молодых животных на морде присутствуют темные полосы, которые исчезают с возрастом. Окраска молодого и взрослого животного отличается. Чем старше становится джейран, тем окраска светлее, что помогает спрятаться зимой.

У джейрана очень тонкие, длинные ноги с острыми копытами. Они созданы для каменистых и глинистых площадок. Но джейраны совершенно не могут ходить по снегу. К тому же, выносливости у этих зверей тоже мало. В случае вынужденного длинного перехода либо в случае пожара, наводнения, длительного снегопада джейран легко может погибнуть.

Можно выделить 4 подвида джейранов, у которых различные ареалы обитания. Туркменский джейран проживает в Казахстане, Таджикистане и Туркмении. Персидский подвид обитает в Иране, Турции, Афганистане, Сирии.

Также живут эти животные в Монголии и на севере Китая, на юго-западе Ирака и в Саудовской Аравии, на Западе Пакистана и Грузии. Ранее джейран жил и на юге Дагестана.

Эти животные очень осторожные. Они чутко реагируют на любые шумы. Малейшая тревога, предчувствие опасности – обращают его в бегство. А бегать джейран способен со скоростью до 60 км/ч. Если опасность застала врасплох самку с детенышем, то убежать она не станет, а напротив затаится в зарослях.

6. Изменения во внешнем виде антилопы зимой

- А) рога становятся меньше
- В) спина становится темнее
- С) окрас становится светлее
- Д) копыта становятся не такими острыми
- Е) появляются темные полосы

7. Отличительная черта джейранов
  - А) острые копыта, медлительность
  - В) большой вес, светлый окрас
  - С) высокая скорость, выносливость
  - Д) выносливость, светлый окрас
  - Е) развитость органов чувств, осторожность
8. Характеристика местности, в которой обитает джейран, согласно тексту
  - А) каменистая и глинистая местность
  - В) лесные массивы и джунгли
  - С) наличие водоемов и сезонов дождей
  - Д) болотистая непроходимая местность
  - Е) заснеженная местность с низкой температурой
9. Рога джейранов напоминают
  - А) восхитительный узор
  - В) тонкие веточки
  - С) рисунок на снегу
  - Д) блестящую паутину
  - Е) музыкальный инструмент
10. Поведение самки с детенышем, когда неожиданно возникает опасность
  - А) убежит от опасности
  - В) будет ждать помощи
  - С) затаится в зарослях
  - Д) нападет первой
  - Е) бросится на противника

ОРЫС ТІЛІ

пәнінен сынақ аяқталды.

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. «Әдиб Ахмет» атағына ие болған ғұлама
А) Ахмет Йүгінеки
В) Әбу Насыр әл-Фараби
С) Махмұд Қашқари
D) Жүсіп Баласағұн
Е) Қожа Ахмет Йасауи
2. «Қыз Жібек» жырында Төлегенді Сырлыбай ханның еліне апарған адам
А) Қаршыға
В) Сансызбай
С) Базарбай
D) Шеге
Е) Бекежан
3. Сөз өнеріне ден қойған Үмбетей жыраудың ұстазы
А) Әкесі Тілеу
В) Батыр Баян
С) Қабанбай батыр
D) Абылай хан
Е) Бөгенбай батыр
4. Ш.Уәлихановтың ұстазы Н.Ф.Костылецкий оқытқан пән
А) Физика
В) Математика
С) Орыс әдебиеті
D) Тарих
Е) Шет тілі
5. Ш.Құдайбердіұлының «Мұтылған» деген лақап атпен жарияланған шығармасы
А) «Мұтылғанның өмірі»
В) «Айсұлу-Нартайлақ»
С) «Еңлік-Кебек»
D) «Ләйлі-Мәжнүн»
Е) «Қалқаман-Мамыр»
6. Қ.Аманжоловтың тұңғыш өлеңдер жинағы
А) «Құпия қыз»
В) «Дауыл»
С) «Өмір сыры»
D) «Талғар»
Е) «Нартәуекел»

7. Қорқыттың «Дерсеханұлы Бұқаш туралы жыр» жырындағы бергі дәуірдің қоспасы
- А) Болашақтың тірегі санау
  - В) Адамгершілікті ардақтау идеясы
  - С) Бейбіт өмірді аңсау
  - Д) Құдайдан медет сұрау
  - Е) Сыйлы орынға отыру
8. Халықтың *жеті қазынасындағы* төрт түліктің бірі
- А) ешкі
  - В) сиыр
  - С) жылқы
  - Д) қой
  - Е) түйе
9. Мифтік сарын, әсірелеу аз кездесетін эпостық жыр
- А) «Алпамыс батыр»
  - В) «Қозы Көрпеш – Баян сұлу»
  - С) «Қамбар батыр»
  - Д) «Қобыланды батыр»
  - Е) «Қыз Жібек»
10. Заманның әкелген жаңалығын Шортанбай Қанайұлы қалай қабылдайды
- А) жастарды әдепсіздікке үйретеді деп қорқады
  - В) ақырзаман белгісі деген шешім қабылдайды
  - С) халықтың мінез-құлықтарын өзгертеді дейді
  - Д) байларды шамадан тыс көбейтеді деп шамалайды
  - Е) ақша малдың санын азайтады деп ойлайды
11. *«Адам көңілі шын мейірленсе, білім-ғылымның өзі де мейірленеді, тезірек қолға түседі»*
- Үзінді алынған А.Құнанбайұлының қарасөзі
- А) Он тоғызыншы
  - В) Он бірінші
  - С) Он жетінші
  - Д) Отыз бірінші
  - Е) Отыз екінші
12. А.Байтұрсынұлының Абайдың «Сегіз аяқ» өлеңінің үлгісінде жазған өлеңі
- А) «Жиған-терген»
  - В) «Маса»
  - С) «Қазақ қалпы»
  - Д) «Жұртыма»
  - Е) «Туысыма»
13. М.Дулатовтың тұспалмен, әзіл-қалжыңмен жазылған өлеңі
- А) «Сұлу қызға»
  - В) «Сағыну»
  - С) «Жас қазақтар»
  - Д) «Жаңа тілек»
  - Е) «Шағым»

14. М.Әуезовтің Ұлы Отан соғысы тақырыбына арналған драмалық шығармаларының қатары
- А) «Дос – Бедел дос», «50 жыл өткен соң»
  - В) «Қынаптан қылыш», «Асыл нәсілдер»
  - С) «Райхан», «Абай әндері»
  - Д) «Тартыс», «Тас түлек»
  - Е) «Алма бағында», «Шекарада»
15. М.Әуезовтің сауатын ашқан қолжазба авторы
- А) Абай
  - В) Мүрсейіт
  - С) Әуез
  - Д) Қасымбек
  - Е) Омархан
16. ...Әкемді айтып қайтейін,
Шешемді айтып қайтейін,
Мен кеткен соң, дариға,
Көкешім деп Сансызбай,
Еркелеп кімге қылар наз?
Үзіндіде кездесетін көркемдік тіл ерекшелігі
- А) Зарлай арнау
  - В) Жарлай арнау
  - С) Сұрай арнау
  - Д) Риторикалық сұрақ
  - Е) Толғау
17. Ақтамбердінің «ер жігіттің мақсат-мұратын» белгілейтін туындысы
- А) «Күлдір-күлдір кісінетіп»
  - В) «Жауға шаптым ту байлап»
  - С) «Түйе мойнын тұз кесер»
  - Д) «Балаларыма өсиет»
  - Е) «Жылқыдан асқан мал бар ма?»
18. Ы.Алтынсариннің «діни мектептердің зияннан басқа пайда бермейтіні» туралы хат жолдаған адамы
- А) В.В.Григорьев
  - В) Н.И.Ильминский
  - С) Я.А.Каменский
  - Д) К.Д.Ушинский
  - Е) Л.Н.Толстой
19. «Ойым – у, өмірім – су, үмітім – бу» тіркестерінде Шәкәрім қолданған көркемдік тәсіл
- А) Метафора
  - В) Теңеу
  - С) Гипербола
  - Д) Эпитетті метонимия
  - Е) Антитеза

20. *«Бердіқұлдың қанын төктің, қапыда қалдырдың. Мұныңды екі дүниеде кешіре алмаспын, Дауылбай! Қанға қан...Ендігі қалған өмірім сенен кек алумен болсын!»*

Ш.Мұртазаның «Қызыл жебе» романындағы қай кейіпкердің сөзі

- A) Бақтығұлдың
- B) Жылқайдардың
- C) Тұрардың
- D) Рысқұлдың
- E) Брониковтың

Нұсқау: «Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмасы беріледі».

21. «Күлтегін» жырындағы түркілердің тауғаштарға бағынуының себеп(-тер)і
- A) сатқындардың әсері
  - B) алтын-күмісіне алданғаны
  - C) елдің тәуелсіздігі
  - D) тегін ұмытпағандығы
  - E) мұрагерлерінің жас болуы
  - F) ұрпақтардың жігерсіздігі
  - G) елдің береке-бірлігі
  - H) көсемдерін дәріптеуі
22. Қозы Көрпешті алдап тойға шақырып, өлтірмек болған залым(-дар)
- A) Айбас
  - B) Тазша
  - C) Сарыбай
  - D) Қарабай
  - E) Таңсық
  - F) Баян
  - G) Сасан би
  - H) Қодар
23. Үмбетейдің Бұқарға «өткіздің тоғыз ханды толғауменен» деуі – тарихи шындық. Арнау жырда аты аталмайтын хан(-дар)
- A) Абылай
  - B) Күшік
  - C) Барақ
  - D) Керей
  - E) Жәнібек
  - F) Қайып
  - G) Болат
  - H) Өз Тәуке
24. Ы.Алтынсарин «Қазақ хрестоматиясына» енгізген шығармалардың авторлары
- A) Н.Некрасов, В.Белинский
  - B) Н.И.Ильминский, В.В.Катаринский
  - C) Я.П.Яковлев, А.А.Мазохин
  - D) Н.Г.Чернышевский, А.Дюма
  - E) И.И.Паульсон, К.Д.Ушинский
  - F) И.Крылов, Л.Толстой
  - G) М.Лермонтов, И.Н.Березин
  - H) А.С.Пушкин, В.В.Григорьев

25. Мағжан суреттеуіндегі Абылай хан бейнесі (бейнелері)
- A) Еуропа мәдениетінің жарық сәулесін таратушы
  - B) асқан дана елбасы әрі қолбасы
  - C) тұңғыш аудармашы, тұңғыш ағартушы
  - D) халқының қамқоры, қорғаны
  - E) тарихта өзіндік орны бар көрнекті ақын
  - F) алты алаштың басын қосқан кемеңгер хан
  - G) қазақтың жазба әдебиетінің негізін салушы
  - H) ғалымдық, ойшылдық қасиеті басым тұлға
26. С.Мұқановтың қазақ елінің шоқтығы биік тұлғалары туралы пьесалары мен романдары
- A) «Амангелді»
  - B) «Шоқан Уәлиханов»
  - C) «Ақан сері-Ақтоқты»
  - D) «Сәкен Сейфуллин»
  - E) «Балуан Шолақ»
  - F) «Қаныш Сәтбаев»
  - G) «Абылай хан»
  - H) «Менің Әуезовім»
27. Ж.Баласағұнның «Құтты білік» кітабына тән нұсқа(-лар)
- A) Ақындарды үш топқа бөледі
  - B) Құрманы ұртында 600 жыл сақтаған
  - C) 90 мыңнан астам шәкірті болған екен
  - D) Кемел мемлекеттің сипаты баяндалады
  - E) Кітаптың үш түрлі нұсқасы бар
  - F) Қырық күн, қырық түн қуанышқа бөленді
  - G) Бақыт қасиетті адамға қонады
  - H) Ұлы хас хажиб (сарай министрі) атағын алған
28. Аңыздың ертегіден айырмашылығы (айырмашылықтары)
- A) қиял түрінде беріледі
  - B) шындық оқиға араласады
  - C) тек жақсылықпен аяқталады
  - D) нақты атаулармен байланыспайды
  - E) тарихи шындыққа негізделмейді
  - F) табиғаттың сырларын біледі
  - G) дәстүрлі басталулар қолданылмайды
  - H) тарихи тұлға баяндалады

29. *«Е, жарандар, жарандар,
Бәрің де бермен қараңдар!
Бүгін жатып түс көрдім,
Түсімде жаман іс көрдім»,*—деп «Алпамыс батыр» жырында түсін жорытқан кейіпкер(-лер)
- A) Тайшық
  - B) Тортай
  - C) Құлтай
  - D) Қараман
  - E) Алпамыс
  - F) Жәдігер
  - G) Кейкуат
  - H) Ұлтан
30. Ш.Уәлихановтың Қырғыз Алатауына жасаған екінші саяхаты кезінде жазған еңбегі (еңбектері)
- A) «Үлкен орда қырғыз-қайсақтары туралы»
  - B) «Қырғыздар туралы жазбалар»
  - C) «Қырдағы мұсылманшылық туралы»
  - D) «Сот реформасы туралы жазбалар»
  - E) «Қырғыздардың көші-қоны туралы»
  - F) «Жарық жұлдыз»
  - G) «Жоңғария очерктері»
  - H) «Ыстықкөл сапарының күнделігі»
31. Үкілі Ыбырайдың өз өмірінің айшықты тұстары әсерлі баяндалған өлең(-дер)і
- A) «Маңмаңгер»
  - B) «Шалқыма»
  - C) «Майдақоңыр»
  - D) «Мың бір түн»
  - E) «Жиырма бес»
  - F) «Гәкку»
  - G) «Гәкку»
  - H) «Қос алқа»
32. С.Торайғыровтың молданың надандығын сынайтын өлең(-дер)і
- A) «Жарлау»
  - B) «Оқудағы мақсат не?»
  - C) «Орнымыз – медресе оқып жатқан»
  - D) «Оқып жүрген жастарға»
  - E) «Шәкірт ойы»
  - F) «Дін»
  - G) «Соқыр сопы»
  - H) «Алаш ұраны»

33. М.Дулатовтың халықтың азаттығын көксеріп, қуғындалған азаматтың көңіл күйін суреттейтін шығармасы (шығармалары)
- A) «Сырым»
  - B) «Қажыған көңіл»
  - C) «Шағым»
  - D) «Қазақ жерлері»
  - E) «Шәкірт»
  - F) «Мұң»
  - G) «Жұмбақ»
  - H) «Насихат гумумия»
34. М.Әуезовтің «Абай жолы» романында *«Есенбай жырасында ұры жатады»* дегенге сенбей, бала Абай өзі ұры болып кімдерді қорқытады
- A) Құлыншақ
  - B) Жұмабай
  - C) Байсал
  - D) Бөжей
  - E) Сүйіндік
  - F) Байтас
  - G) Қаратай
  - H) Қаумен
35. С.Мұқановтың аты өзгертіліп, қайта басылып шыққан романдары
- A) «Жұмбақ жалау»
  - B) «Сырдария»
  - C) «Балуан Шолақ»
  - D) «Аққан жұлдыз»
  - E) «Өмір мектебі»
  - F) «Теміртас»
  - G) «Адасқандар»
  - H) «Сұлушаш»
36. *Мұнар да мұнар, мұнар күн,
Бұлттан шыққан шұбар күн.
Буыршын мұзға тайған күн,
Бура атанға шөккен күн...*
Махамбет қолданған көркемдік тәсіл(-дер)
- A) Литота (кішірейту)
  - B) Инверсия (сөз орнын ауыстыру)
  - C) Эллипсис (сөз тастап кету)
  - D) Гипербола (ұлғайту)
  - E) Антитеза (шендестіру)
  - F) Градация (дамыту)
  - G) Эпифора (жай қайталау)
  - H) Анафора (әдепкі қайталау)

37. Д.Бабатайұлының «Еспенбет» поэмасында Еспенбеттің қалмаққа қарсы бірге аттанған батыр(-лар)ы
- А) Дулат
  - В) Сыбан
  - С) Қабанбай
  - Д) Биеші
  - Е) Сәтімқұл
  - Ғ) Байжігіт
  - Г) Махамбет
  - Н) Ақтанберді
38. Ғ.Мұстафиннің «Шығанақ» романындағы Олжабекке ұқсас кейіпкерлері бар автор(-лар)
- А) А.Твардовский
  - В) М.Шолохов
  - С) С.Сейфуллин
  - Д) М.Әуезов
  - Е) С.Мұқанов
  - Ғ) С.Ерубаев
  - Г) Б.Майлин
  - Н) Ғ.Мүсірепов
39. *Боздақтардың желкесін шайнап кетті,
Қалған малды қайтадан айдап кетті,
Қанжығаға байланған қыз-келіншек,
Бозторғайы шырылдап, сайрап кетті.
Хас батырдың көзі еді қара жорға,
Қара жаудың астында ойнап кетті.*
Үзіндідегі көркемдік тәсіл(-дер)
- А) кейіптеу
  - В) ассонанс
  - С) теңеу
  - Д) сарказм
  - Е) эпизод
  - Ғ) ирония
  - Г) эпитет
  - Н) эпифора

40. М.Әуезовтің «Абай жолындағы» патша үкіметінің жасаған болыстығы маңында болатын мансапқор(-лар)

- A) Майбасар
- B) Бөжей
- C) Байдалы
- D) Жұмағұл
- E) Қасымбай
- F) Сүйіндік
- G) Базаралы
- H) Қаратай

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

пәнінен сынақ аяқталды.